

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 20910-06-18 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

בפני כבוד השופטת סיגל אלבו

מדינת ישראל

מאשימה

נגד

ראובן חכם

נאשם

החלטה

1 לפני בקשה להורות על ביטול כתב האישום בשל אכיפה בררנית, וזאת מכוחה של דוקטרינת
2 ההגנה מן הצדק.

3 **רקע כללי**

- 4 1. לנאשם ניתן דו"ח בגין הצבת שלט ברחוב ללא היתר, עבירה על סעיף 2(א) לחוק עזר
5 לירושלים (שילוט), התש"ס-1980.
- 6 2. ביום 21.1.18 הגיש הנאשם בקשה להישפט בגין הדו"ח.
- 7 3. אין מחלוקת עובדתית כי ביום 2.11.17 היה תלוי במרפסת ביתו של הנאשם שלט
8 הנושא את המילים "שמאלנים בוגדנים".

9 **טענות הנאשם**

- 10 4. את בקשתו מבסס הנאשם על הטענה כי לתושבים אחרים בעיר, אשר הציבו שלטים
11 הנושאים תוכן שונה, ואשר קיומם הובא לידיעת העיריה, לא ניתנו דוחות, בעוד
12 שלנאשם ניתן דו"ח בשל תוכן השלט והיותו בעל מסר פוליטי שונה.
- 13 5. כך, בחודש אוגוסט 2017 תלה הנאשם במרפסת ביתו שלט עליו מתנוססות המילים
14 "שמאלנים בוגדנים". זמן מה לאחר מכן, הופיעו שוטרים בפתח בית ודרשו מהנאשם
15 להסיר את השלט בשל תלונות שהתקבלו בגינו. לאחר זמן מה, קיבל הנאשם הודעת
16 אזהרה מעיריית ירושלים לפיה הוא נדרש להסיר את השלט הגין עבירה על חוק העזר

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 20910-06-18 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

- 1 העירוני, ולאחר מספר ימים, הגיעו פקחי העיריה לביתו, דרשו שוב להסיר את השלט
- 2 ומסרו לנאשם הודעת תשלום קנס בסך 475 ₪. כשבועיים לאחר מכן, קיבל הנאשם
- 3 שיחת טלפון מהפקח שי זזון אשר דרש להסיר את השלט ואיים כי אם לא יסיר את
- 4 השלט, יגיע הפקח ויתלוש אותו מהמקום.
- 5 6. ביום 19.11.17 קיבל הנאשם הודעה כי פורסם סרטון ברשת החברתית "פייסבוק"
- 6 המתעד פקח מטעם עיריית ירושלים שטיפס למרפסת ביתו והסיר את השלט, וזאת
- 7 ללא תיאום עם הנאשם.
- 8 7. עוד באותו היום פרסם חבר מועצת עיריית ירושלים, מר איתי גוטלר, את סרטון הסרת
- 9 השלט בצירוף טקסט מקדים, אשר שפך אור על המניעים להסרת השלט, ובו נכתב כי
- 10 לאחר שהתוודע לקיום השלט פנה ליועץ המשפטי ולתובע העירוני בבקשה לטפל בשלט
- 11 המסית, ואכן זה הוסר. נכתב כי יש כאן מסר עירוני חשוב, שאין בירושלים מקום
- 12 להסתה כנגד האחר. לטענת הנאשם, המניע האמיתי להסרת השלט הוא ניסיון
- 13 שרירותי ופסול לסתימת פיות ולמניעת ביקורת לגיטימית, והטענה כי הוסר בגין
- 14 עבירה על חוק העזר הינה הסוואה.
- 15 8. הנאשם טוען כי בחודש פברואר 2018 ניתלה שלט על ידי התושבת גל קרמרסקי עם
- 16 הכיתוב "הצילו הגירוש הזה הורג". חבר מועצת העיר איתי גוטלר גינה את עיריית
- 17 ירושלים, אשר נתנה קנס לגב' קרמרסקי, ובראיון בוואלה אמר כי פנה למי שצריך
- 18 בעיריה וכי הוא משוכנע שהקנס יבוטל. עיריית ירושלים בחנה את העניין מחדש
- 19 והודיעה על ביטול ההתראה.
- 20 9. הנאשם טוען כי מדובר בשני מקרים של תליית שלטים בניגוד לחוק העזר, שלגביהם
- 21 נקטה העירייה בשיטה של "איפה ואיפה".
- 22 10. ביום 3.12.17 פנה ב"כ הנאשם למאשימה במכתב ובו ביקש לבטל את הודעת הקנס
- 23 שקיבל הנאשם. למכתב צורף נספח ובו דוגמאות של עשרות שלטים המוצבים ללא
- 24 רישיון ברחבי ירושלים. ביום 24.12.17 החליטה המאשימה כי אין הצדקה לביטול
- 25 הקנס.
- 26 11. משלא קיבל ב"כ הנאשם תגובה עניינית לטענותיו, פנה למאשימה במכתב נוסף מיום
- 27 12.4.18. משלא התקבלה תגובה למכתב זה, הוגשה תלונה רשמית בשם הנאשם.
- 28 למכתב התלונה צורפו צילומים של שלטים המתנוססים על מרפסות בתים ברחובות
- 29 העיר ירושלים, והמאשימה התבקשה לפעול בהתאם לחוקי העזר, תוך שב"כ הנאשם
- 30 ציין את הכתובות בהם הוצבו השלטים.

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 20910-06-18 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

1. ביום 16.8.18 התקבלה תגובת המאשימה, כי העיריה מבצעת אכיפה של חוקי העזר, אך לא היתה בתגובה זו התייחסות לטענת הנאשם ולא נמסר מידע על אכיפה שנעשתה בעקבות פניות הנאשם. כמו כן, השילוט עודנו קיים. כמו כן, התובע העירוני הנחה את אחת התובעות שלא להתייחס לכל אחד מן השלטים אלא לתת מענה כללי.
13. לסיכום, טוען הנאשם, כי המאשימה בחרה שלא לבצע פעולות אכיפה נגד אחרים, וכי פעולתה נגד הנאשם נעשתה משיקולים שאינם עניינים, ועל כן יש לזכותו ולחייב את המשימה בהוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין.

טענות המאשימה

14. המאשימה טוענת כי ביום 29.10.17 ניתנה לנאשם הודעה, אשר כללה התראה אודות ביצוע עבירה על הצבת שלט ברחוב, וזאת לאחר בדיקת תלונה שהתקבלה לפיה ברחוב שטרן הוצב שלט "שמאלנים בוגדים" על מרפסת בית ביוון הפונה לרחוב. בהודעה זו, נדרש הנאשם להסיר את השלט בתוך יומיים, שאם לא כן תהא עיריית ירושלים רשאית לבצע את הפינוי. כמו כן, ניתנה לנאשם אפשרות להשיג על הדרישה תוך 24 שעות. השגה מעין זו לא הגשה.
15. בביקור שנערך במקום ביום 2.11.17 נמצא כי השלט לא הוסר, ועל כן ניתנה לנאשם הודעת תשלום קנס. בביקור נוסף ביום 15.11.17 נמצא השלט לא הוסר. פקח השיטור העירוני הודיע למבקש כי אם לא יסיר את השלט, ייעשה הדבר על ידי אגף אכיפה ושיטור, אך הנאשם עמד בסרבנותו. ביום 19.11.17 ביצע אגף אכיפה ושיטור הסרה של השלט.
16. ביום 3.12.17 פנה ב"כ הנאשם לעיריית ירושלים ודרש לבטל את הודעת תשלום הקנס וכן פיצוי בסכום של 10,000 ₪. פנייה זו נדחתה, שכן דובר בתליית שלט ללא אישור.
17. המאשימה טוענת כי סמכותה של העיריה להסדיר שילוט נובעת מפקודת העיריות ומחוק העזר לירושלים (שילוט), תש"ס-1980, כאשר סעיף 21(ג)(2) לחוק העזר קובע כי ראש העיר רשאי לסרב למתן היתר אם יש במודעה משום פגיעה בתקנת הציבור או ברגשותיו.
18. כן טוענת המאשימה כי המבקש לא הניח תשתית לקיומה של אכיפה בררנית. הרשומה מתוך הרשת החברתית שצורפה וכתבה מאתר "ואללה ניוז" אינם מסמכים קבילים, ואינם מעידים על אכיפה בלתי שוויונית. כמו כן, בשונה ממקרה זה השלט האחר הוסר, ועל כן הודעת הקנס בוטלה.

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 18-06-20910 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

- 1 19. המאשימה מציינת, כי עיריית ירושלים אינה אוסרת על התבטאויות פוליטיות
2 בשטחה, אלא כאשר אלה נעשות באופן מוסדר.
3 20. אשר לתמונות שצירף המבקש, ובהן תועד שילוט במקומות מסוימים, הרי שלא ניתן
4 ללמוד כי מדובר בשלט ללא רישיון, ובכל מקרה תלונות מתקבלות על ידי המוקד
5 הטלפוני ומועברות לטיפול. המאשימה אף אינה נדרשת להתאים את מדיניות האכיפה
6 לגחמותיו ותלונותיו של פונה זה או אחר.
7 21. המאשימה מוסיפה וטוענת, כי אגף אכיפה ושיטור בעיריית ירושלים פועל להסרת
8 מודעות ושלטים בהתאם לתלונות המתקבלות במוקד ופועל להסרת השלטים.

9 דיון והכרעה

- 10 22. דוקטרינת ההגנה מן הצדק מעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, ומקנה
11 לבית המשפט סמכות להורות, בין היתר, על ביטול כתב אישום מקום בו הגשתו או
12 ניהולו של ההליך הפלילי, עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות
13 משפטית.
14 23. הדין מכיר בטענת אכיפה בררנית כבסיס אפשרי להגנה מן הצדק (ראו למשל ע"פ
15 8551/11 סלכגי נ' מדינת ישראל, פיס' 13, פורסם בנבו, 12.8.12. להלן: "עניין סלכגי"
16 או "פרשת סלכגי"). הקריטריון החולש על טענה זו, ככל טענה להגנה מן הצדק, הוא
17 השאלה האם יש בקיום ההליך משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, וכיצד
18 ניתן לרפאה (ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776).
19 24. כאשר הטוען להגנה מן הצדק מבסס את טענתו על אי נקיטת הליכים כנגד אחרים,
20 עליו לעמוד במבחן משולש. תחילה, עליו להראות כי עניינם של אותם אחרים דומה
21 מבחינה עובדתית לעניינו, באופן המצדיק התייחסות מקבילה בשאלת הגשת כתב
22 אישום נגדם. מצב זה כונה בפסיקה "קבוצת שוויון". בשלב השני, עליו להראות כי אי-
23 נקיטת הליכים כנגד האחרים באותה קבוצת שוויון היא בבחינת אכיפה בררנית
24 פסולה, להבדיל מ"מצבים רגילים ולגיטימיים של אכיפה חלקית מטעמים של מגבלת
25 משאבים וסדרי עדיפויות" (עניין סלכגי, בפיס' 14). לבסוף, ככל שהוכחו שני השלבים
26 הראשונים, יש לבחון האם הדבר מחייב את ביטול האישום או זיכוי הנאשם, או שמא
27 ניתן לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים יותר, כגון התחשבות במישור
28 הענישה (שם, פיס' 15; עניין בורוביץ' הנ"ל, 807-808).

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 20910-06-18 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

25. מהי אותה "אכיפה בררנית", עליה יש להצביע במסגרת השלב השני ואשר נבדלת מאכיפה חלקית לגיטימית? לפי הקו הדומיננטי בפסיקה, הוכחת אכיפה בררנית מצריכה להראות, כי בבסיס ההבחנה "ניצב מניע פסול, בין אם בדמות שרירותיות, התחשבות בשיקולים שאינם מן העניין, או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים" (בר"ש 1185/13 אוחנה נ' נציבות שירות המדינה, פורסם בנבו, 3.4.13; ע"פ 3215/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, 4.8.08; ע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, 10.3.08). מכאן, שמבחן ה"תוצאה המפלה" כולל גם אלמנט נורמטיבי: הוכחתה של אפליה, להבדיל מהבחנה לגיטימית. אפליה, שיסודה בהפעלת שיקול דעת באופן היוצר הבחנה לא ראויה בין מקרים דומים.
26. יישומו של הדין, כפי שתואר לעיל, מוביל למסקנה כי עומדת לנאשם הגנה מן הצדק, בטענה לאכיפה בררנית.
27. אשר לשלב הראשון, הנאשם פירט בבקשתו מקרים נוספים של עבירות דומות במהותן לאלה שביצע הנאשם, ואשר הובאו לידיעת המאשימה, לגביהם בחרה המאשימה שלא לנקוט בהליכי אכיפה. מקרים אלה שייכים לקבוצת השוויון של הנאשם.
28. כך, במכתב מיום 24.6.18 (נספח ה' לבקשה) הפנה ב"כ את תשומת לב העיריה לששה שלטים המוצבים ברחבי העיר, כאשר מתוכם חמישה שלטים נושאים מסר פוליטי.
29. להלן, פירוט השלטים שנתלו ללא היתר, ואשר הובאו לידיעת העיריה
- א. ברחוב המלך ג'ורג' פינת גורדון הוצב שלט הנושא את הכיתוב "היבדלו מתוך העדה הרעה הזאת".
- ב. ברחוב אגרון הוצב שלט הנושא את הכיתוב "מסע השלום".
- ג. ברחוב אוסישקין פינת בצלאל הוצב שלט הנושא את הכיתוב "'הצילו הגירוש הזה הורג'".
- ד. ברחוב שדרות הרצל 67 הוצב שלט הנושא את הכיתוב "עוצרים את הגירוש".
- ה. ברחוב שמריהו לוי 13 הוצב שלט הנושא את הכיתוב "התעוררות! 100% לירושלים".
- ו. ברחוב עליאש 1 הוצב שלט הנושא את הכיתוב "עוצרים את הגירוש".
30. המאשימה טוענת כי לא הנאשם לא הוכיח כי שלטים אלה הוצבו ללא היתר, ועל כן לא ביסס את טענתו לאכיפה בררנית. יש לדחות טענה זו. משהצביע הנאשם על שלטים נוספים שנתלו ברחבי העיר, עבר הנטל אל המאשימה

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 18-06-20910 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

- 1 להוכיח כי שלטים אלה הוצבו בהיתר, שכן מדובר במידע הנמצא בידי
2 המאשימה. המאשימה לא טענה כי ניתן היתר להצבת שלטים אלה, אף כי
3 היתה יכולה לצרף את ההיתרים שניתנו להצבת השלטים. על כן לא נסתרה
4 טענת הנאשם כי השלטים הוצבו ללא היתר.
- 5 31. לפיכך, אני קובעת כי הנאשם הוכיח כי תושבים נוספים בעיר ביצעו עבירה של
6 תליית שלטים בחזית ביתם ללא רישיון, וכי תושבים אלה שייכים לקבוצת
7 השוויון של הנאשם.
- 8 32. אשר לשלב השני, המאשימה לא הכחישה בתגובתה כי במקרים שפירט הנאשם
9 לא ננקטו הליכי אכיפה, וזאת אף כי אותם מקרים הובאו לידיעת המאשימה.
10 33. כך, כבר ביום 3.12.17 פנה ב"כ הנאשם למאשימה במכתב ובו ביקש לבטל את הודעת
11 הקנס שקיבל הנאשם. למכתב צורף נספח ובו דוגמאות של עשרות שלטים המוצבים
12 ללא רישיון ברחבי ירושלים (נספח ג' לבקשה).
- 13 34. ב"כ הנאשם אף פנה למאשימה במכתב נוסף מיום 12.4.18 (נספח ד' לבקשה). משלא
14 התקבלה תגובה למכתב זה, פנה ב"כ הנאשם למאשימה במכתב תלונה ביום 24.6.18
15 (נספח ה' לבקשה). למכתב התלונה צורפו צילומים של שלטים המתנוססים על
16 מרפסות בתים ברחובות העיר ירושלים, וב"כ הנאשם ביקש מן המאשימה לפעול
17 בהתאם לחוקי העזר, תוך שהוא מציין את הכתובות בהן הוצבו השלטים.
- 18 35. חרף זאת, לא פעלה המאשימה בהליכי אכיפה נגד הצבת אותם שלטים.
- 19 36. מכאן, שעל אף חלוף הזמן מאז הגשת התלונה ועד למועד הדיון ואף עד להגשת
20 תגובת המאשימה לבקשה זו (כשמונה חודשים), פרק זמן בו היתה יכולה היתה
21 המאשימה לנקוט באמצעי אכיפה נגד מבצעי עבירות דומות, בחרה המאשימה
22 שלא לעשות כן, מבלי שניתן לכך הסבר מניח את הדעת.
- 23 37. המאשימה מחד טוענת כי היא פועלת בהתאם לתלונות, אך מאידך, טוענת כי
24 אינה פועלת בהתאם לגחמותיו של מתלונן זה או אחר. לא ברור כיצד מחליטה
25 העירייה על-פי אלה תלונות לפעול ומאלה תלונות להתעלם, וברור שלא זהות
26 המתלונן צריכה להשפיע על פעולות האכיפה. זוהי בדיוק אכיפה בררנית.
- 27 38. לא אחת נפסק, כי העובדה שלא מבוצעות פעולות אכיפה זהות על ידי הרשות
28 כלפי מקרים דומים ומוגש כתב אישום רק כלפי אחד, מצביעה על פגיעה
29 בעקרונות הצדק וההגינות. אכן, יש מקום לקבל טענה כי הרשות אינה אוכפת
30 את כל העבירות על חוקי העזר בשל מחסור בכוח אדם, אך הדעת אינה סובלת

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 18-06-20910 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

- 1 הגשת כתב אישום כלפי תושב אחד בעיר אשר תלה שלט על מרפסת ביתו, כאשר
2 ישנם תושבים נוספים שביצעו עבירות דומות וכנגדם לא ננקטו פעולות אכיפה,
3 אף כי קיומן של העבירות הובא לידיעת המאשימה.
4 39. במקרה זה, התנהלות המאשימה מגלה שרירותיות שאין לה כל הסבר מניח את הדעת
5 בעיני, והתנהלות זו עומדת בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית, כלשונו
6 של סעיף 149 (10) לחסד"פ, ודומה כי די בטעם זה לבדו כדי להקים לנאשם טענת הגנה
7 מן הצדק (ראו והשוו: עפא (ת"א) 14701-09-11 דב נסיס נ' מדינת ישראל (פורסם
8 בנבו, 4.12.11)).
9 40. אשר לשלב השלישי, הגעתי למסקנה כי אין מקום לרפא את הפגם בדרך אחרת,
10 מלבד ביטול כתב האישום.
11 41. לפיכך, אני מורה על ביטול כתב האישום לנוכח האכיפה הבררנית מצד המאשימה.
12 42. הנאשם ביקש לחייב את המאשימה בהוצאות לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז-
13 1977. סעיף זה מעניק סמכות לבית המשפט לפסוק הוצאות לנאשם שזוכה או בוטל
14 כתב אישום נגדו מקום בו לא היה יסוד לאשמה או שקיימות נסיבות אחרות
15 המצדיקות זאת.
16 43. המבחן לקיומן של "נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי" הוא בעיקרו העוול שנגרם
17 לנאשם (ע"פ 277/78 מדינת ישראל נ' טוביהו, פ"ד לג(1) 297, 203).
18 44. במקרה זה, בוטל כתב האישום בשל טענה של אכיפה בררנית. הואיל והנאשם הוכיח
19 קיומה של הפליה בהעמדתו לדין, והואיל ואף לאחר שהובאו לידיעת המאשימה קיומן
20 של עבירות דומות, בחרה המאשימה שלא לנקוט בהליכי אכיפה כלפיהן ועמדה על
21 כתב האישום כנגד הנאשם, הרי שבהכרח מצביע הדבר על התנהגות פסולה של הרשות
22 וכן על העוול שנגרם לנאשם בשל העמדתו לדין (ראו: ת"פ 8937/07 הישוב היהודי
23 בחברון נ' מדינת ישראל (פסק דין מיום 23.2.10)). נסיבות אלה מצדיקות לפסוק
24 לנאשם את הוצאות הגנתו, זאת בפרט לנוכח העובדה שמנספחי הבקשה עולה, כי ב"כ
25 הנאשם פנה מספר פעמים למאשימה הן בבקשה לביטול הדו"ח והן בבקשה כי תנקוט
26 פעולות אכיפה כנגד אחרים שביצעו פעולות דומות, אך פניותיו לא זכו למענה ענייני.
27 45. לפיכך, אני מחייבת את המאשימה בהוצאות הנאשם בסכום של 1,500 ₪.
28 ניתנה היום, כ"ד אדר א' תשע"ט, 01 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.
29

בית משפט לעניינים מקומיים בירושלים

חע"מ 20910-06-18 מדינת ישראל נ' חכם

תיק חיצוני: 1933574467

סיגל אלבו

סיגל אלבו, שופטת

1
2

